

Globalizācijas izraisīto procesu izpratnes nozīme cilvēka drošumspējā

Jānis Turlajs

IV Pasaules latviešu zinātnieku kongress 18.06.2018.

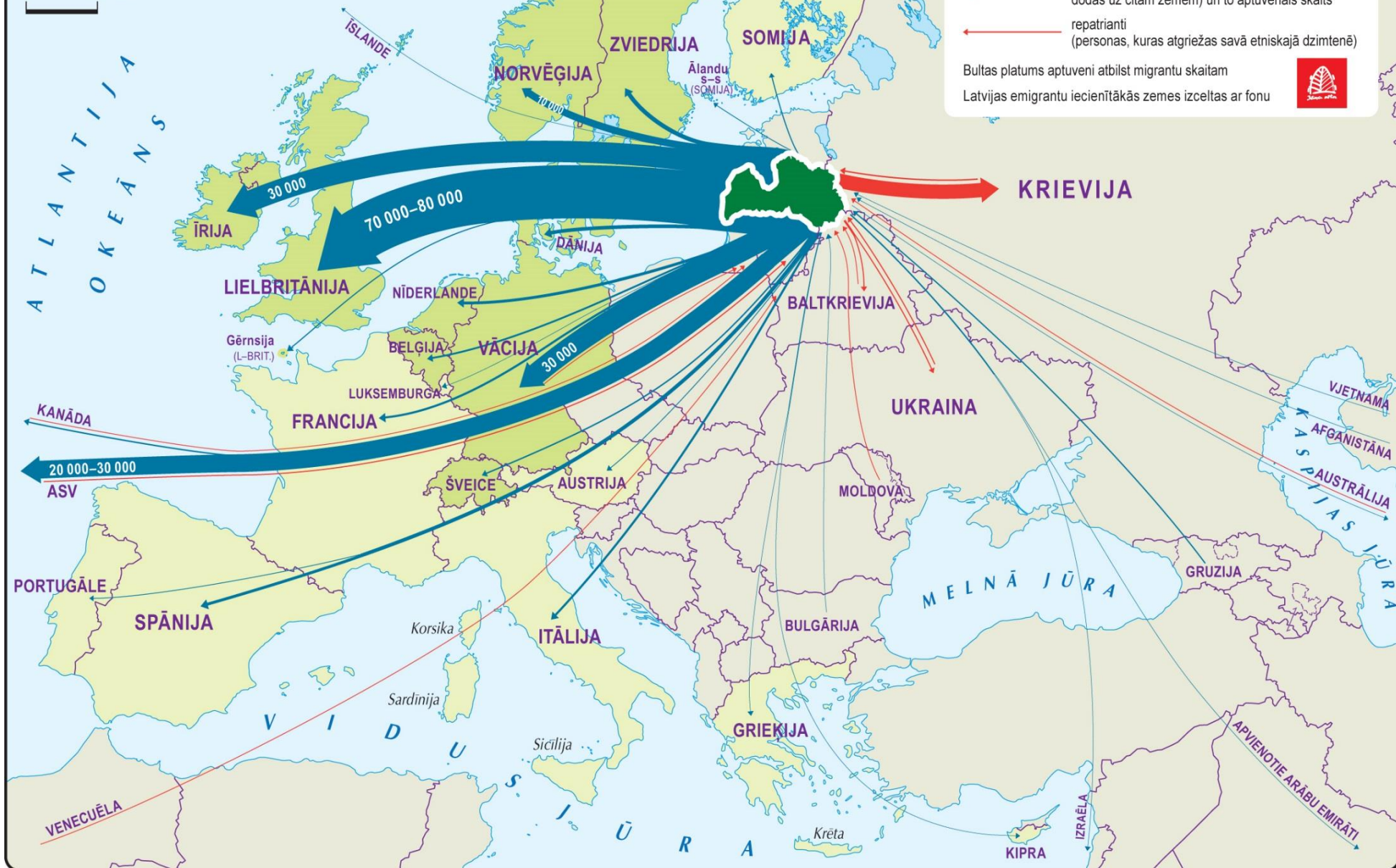
Kas ir cilvēka drošumspēja?

- Cilvēka drošumspēja (human securitability - a form of resilience) ir starptautiski atzīts jēdziens, kas raksturo cilvēka adaptācijas spēju strauji mainīgā vidē
- Cilvēks ar augstu drošumspēju ir par sevi drošs, radošs cilvēks, spējīgs parūpēties par sevi un citiem, pielāgoties apstākļiem

/NAP 2020/

Galvenās migrācijas plūsmas pēc 2000. g.

0 260 km

← 20 000–30 000 ekonomiskie migranti (personas, kuras, saimniecisku apsvērumu – galvenokārt darba vai mācību – vadītas, dodas uz citām zemēm) un to aptuvenais skaits

← repatrianti (personas, kuras atgriežas savā etniskajā dzimtenē)

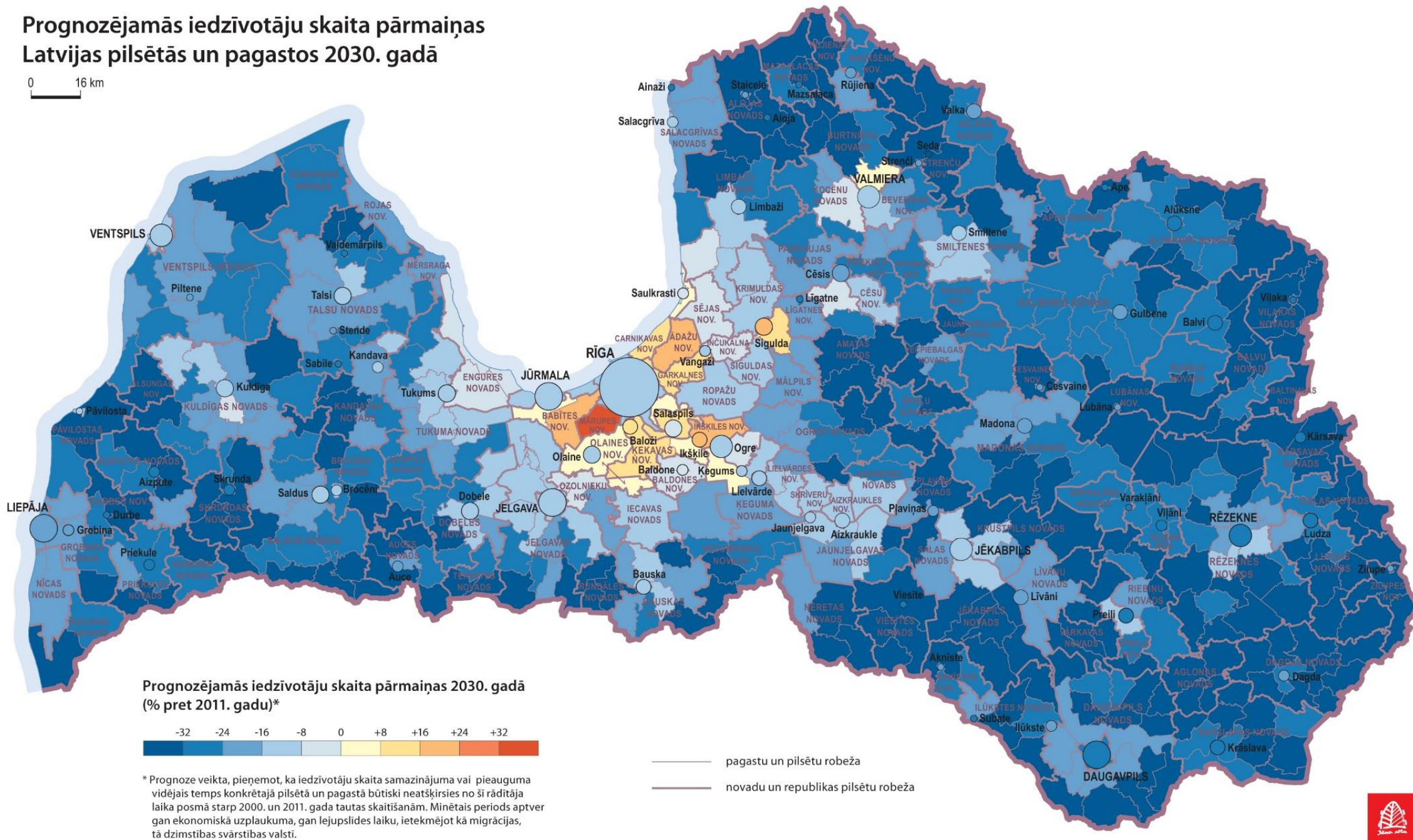
Bultas platums aptuveni atbilst migrantu skaitam

Latvijas emigrantu iecienītākās zemes izceltas ar fonu

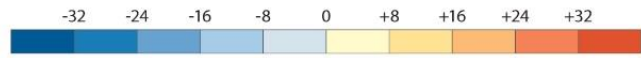

Prognozējamās iedzīvotāju skaita pārmaiņas Latvijas pilsētās un pagastos 2030. gadā

0 16 km

Prognozējamās iedzīvotāju skaita pārmaiņas 2030. gadā
(% pret 2011. gadu)*

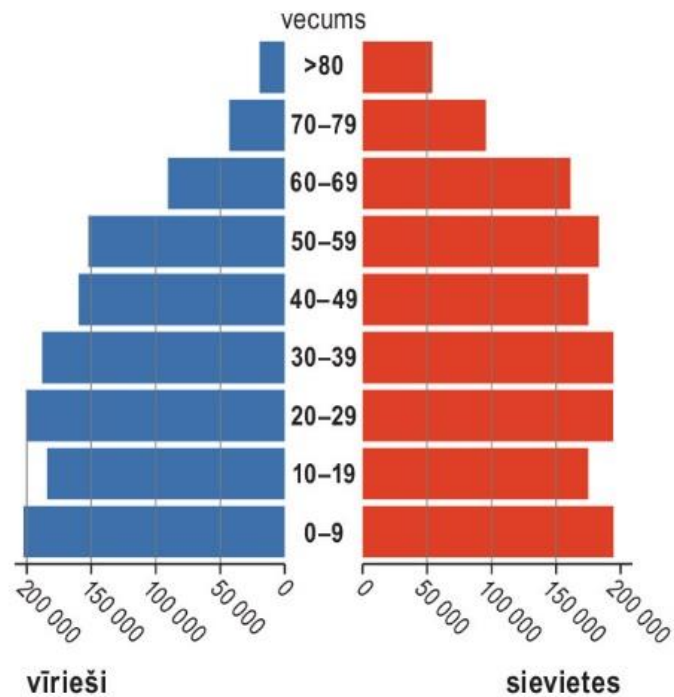

* Prognose veikta, pieņemot, ka iedzīvotāju skaita samazinājuma vai pieauguma vidējais temps konkrētajā pilsētā un pagastā būtiski neatšķirsies no šī rādītāja laika posmā starp 2000. un 2011. gada tautas skaitīšanām. Minētais periods aptver gan ekonomiskā uzplaukuma, gan lejupslīdes laiku, ietekmējot kā migrācijas, tā dzimstības svārstības valstī.

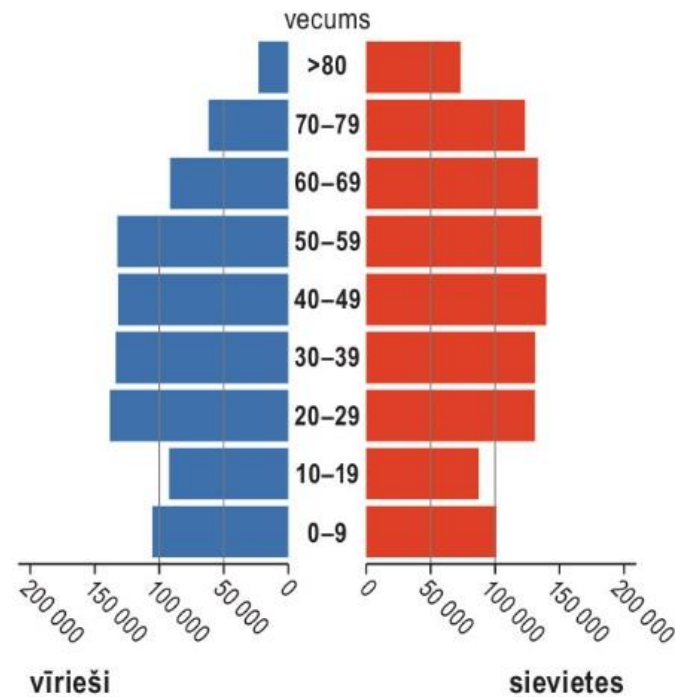

Iedzīvotāju dzimumvecumstruktūra

1990. g.

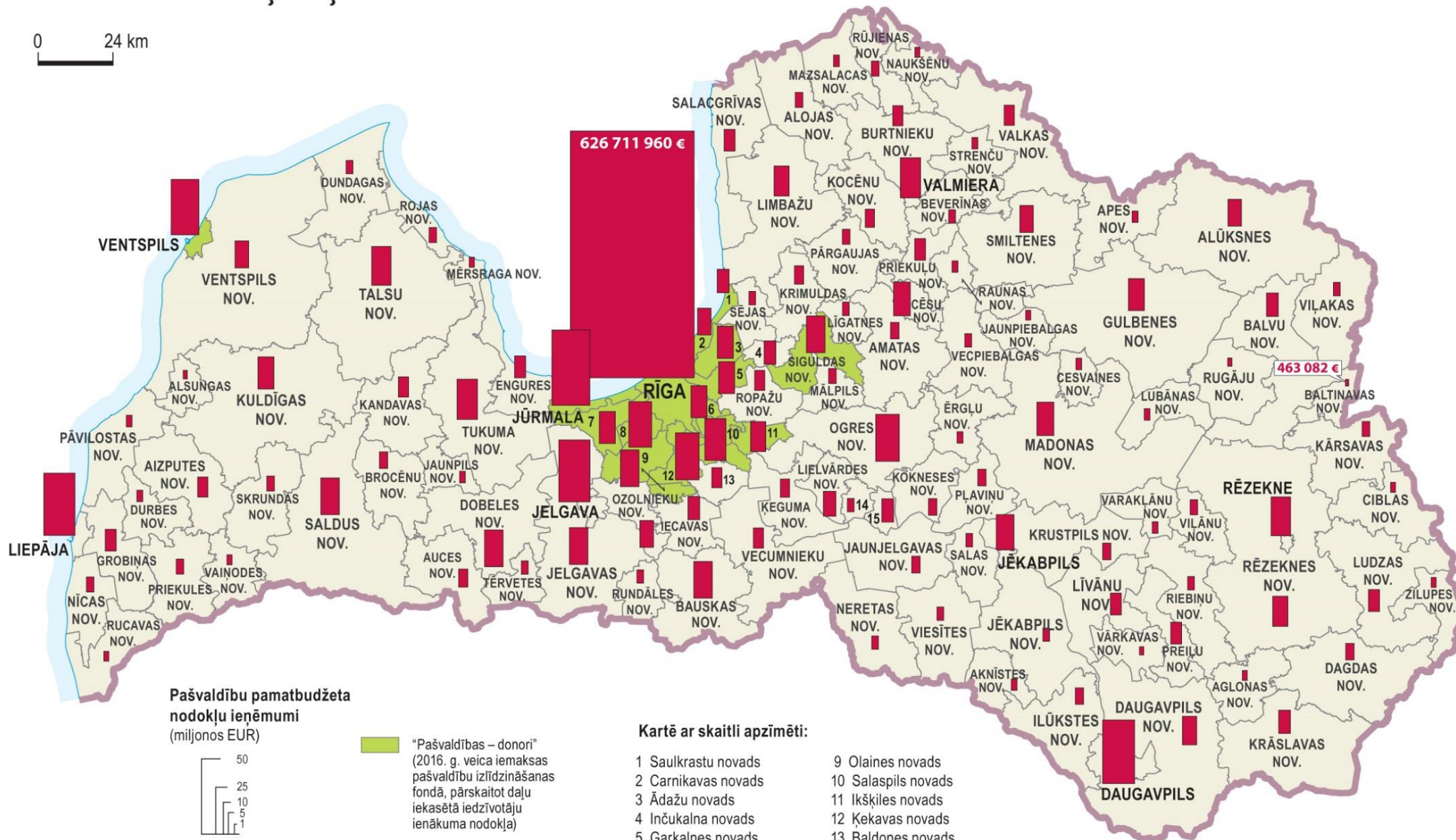
2015. g.

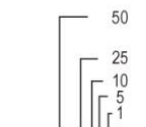
2030. gadā katram darbības vecuma iedzīvotājam
Latvijā būs jāuztur 1,5 reizes vairāk nestrādājošo nekā tagad

Pašvaldību nodokļu ieņēmumi

0 24 km

Pašvaldību pamatbudžeta nodokļu ieņēmumi (miljonos EUR)

“Pašvaldības – donori” (2016. g. veica iemaksas pašvaldību izlīdzināšanas fondā, pārskaitot daļu iekasētā iedzīvotāju ienākuma nodokļa)

Kartē ar skaitli apzīmēti:

1 Saulkrastu novads	9 Olaines novads
2 Carnikavas novads	10 Salaspils novads
3 Ādažu novads	11 Ikšķiles novads
4 Inčukalna novads	12 Ķekavas novads
5 Garkalnes novads	13 Baldones novads
6 Stopiņu novads	14 Skrīveru novads
7 Babītes novads	15 Aizkraukles novads
8 Mārupes novads	

Karte sastādīta, izmantojot Valsts kases, CSP un R. Eglāja sagatavoto informāciju

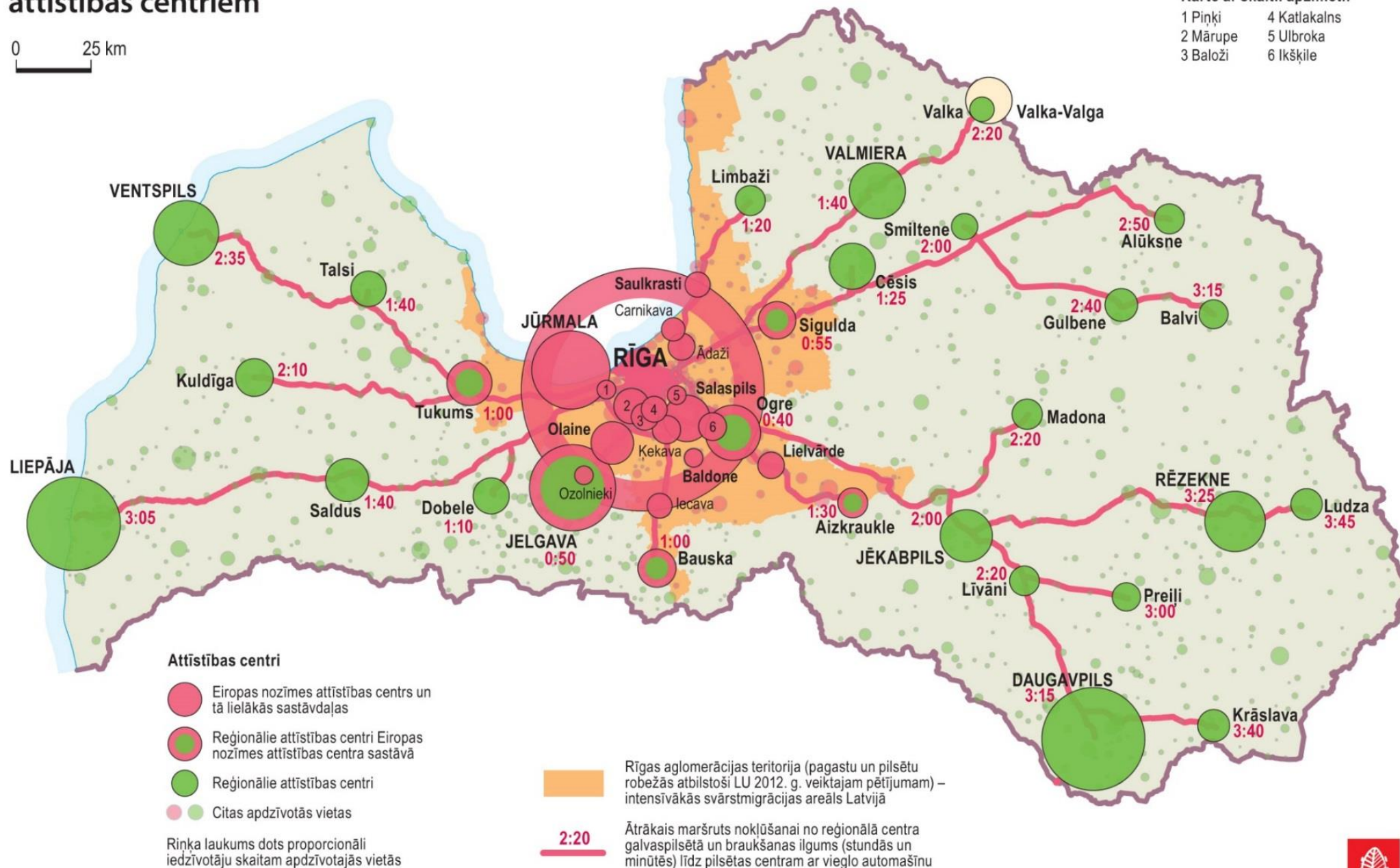

Rīgas sasniedzamība no reģionālajiem attīstības centriem

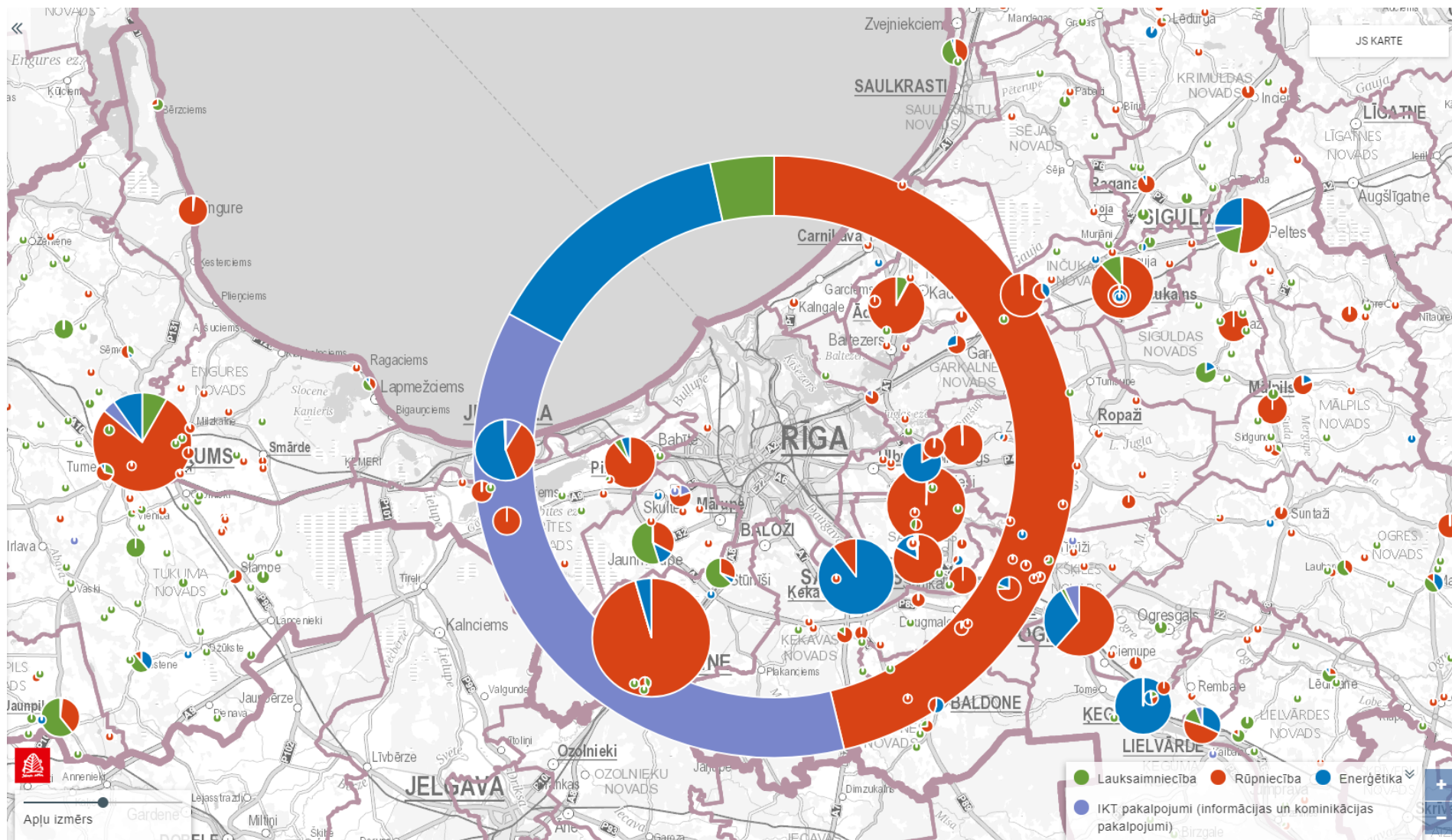
0 25 km

Kartē ar skaitli apzīmēti:

1 Piņķi	4 Katlakalns
2 Mārupe	5 Ulbroka
3 Baloži	6 Ikšķile

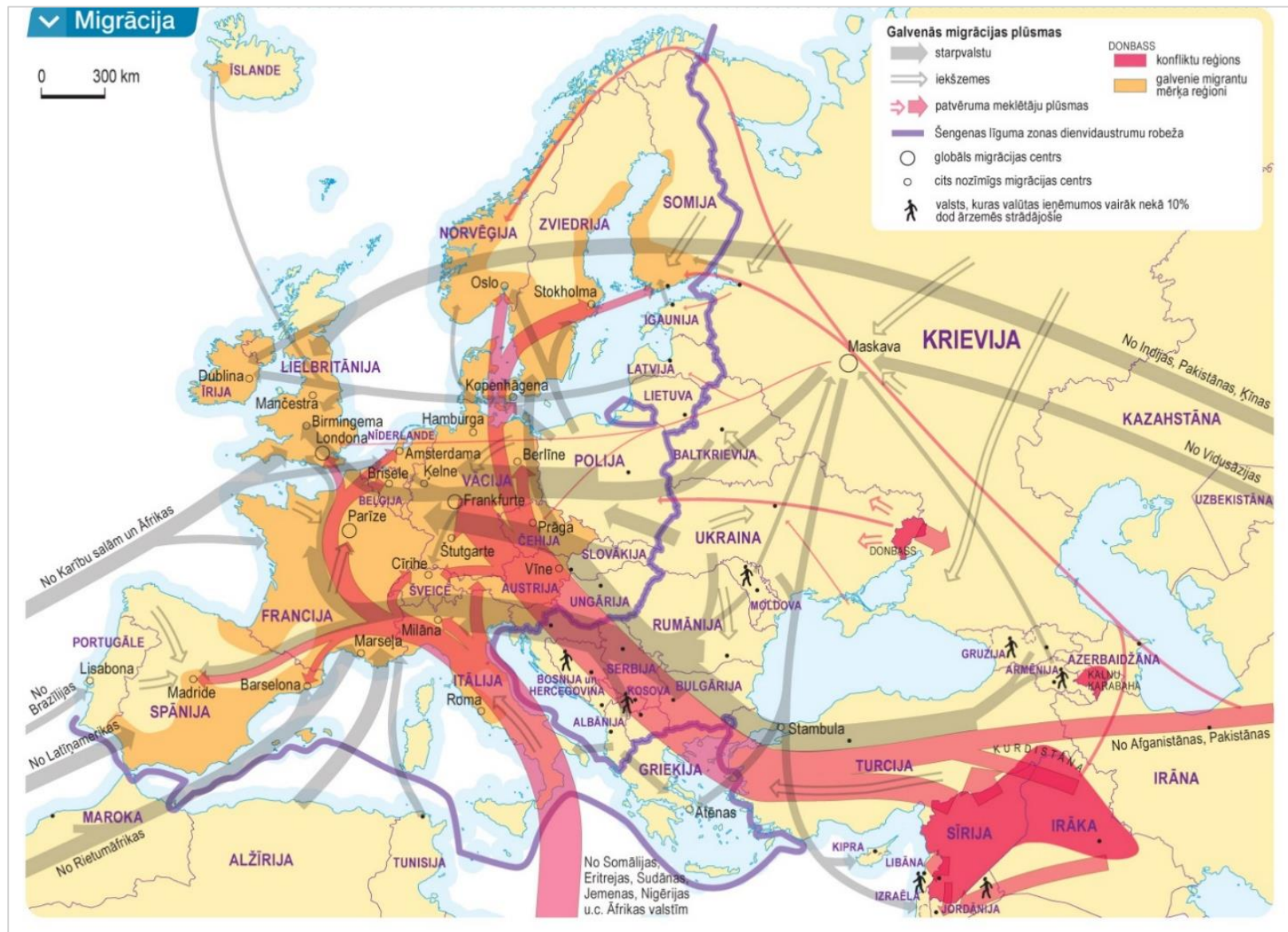

Pievienotā vērtība lauksaimniecībā, rūpniecībā, enerģētikā un IKT Rīgas apkārtnē

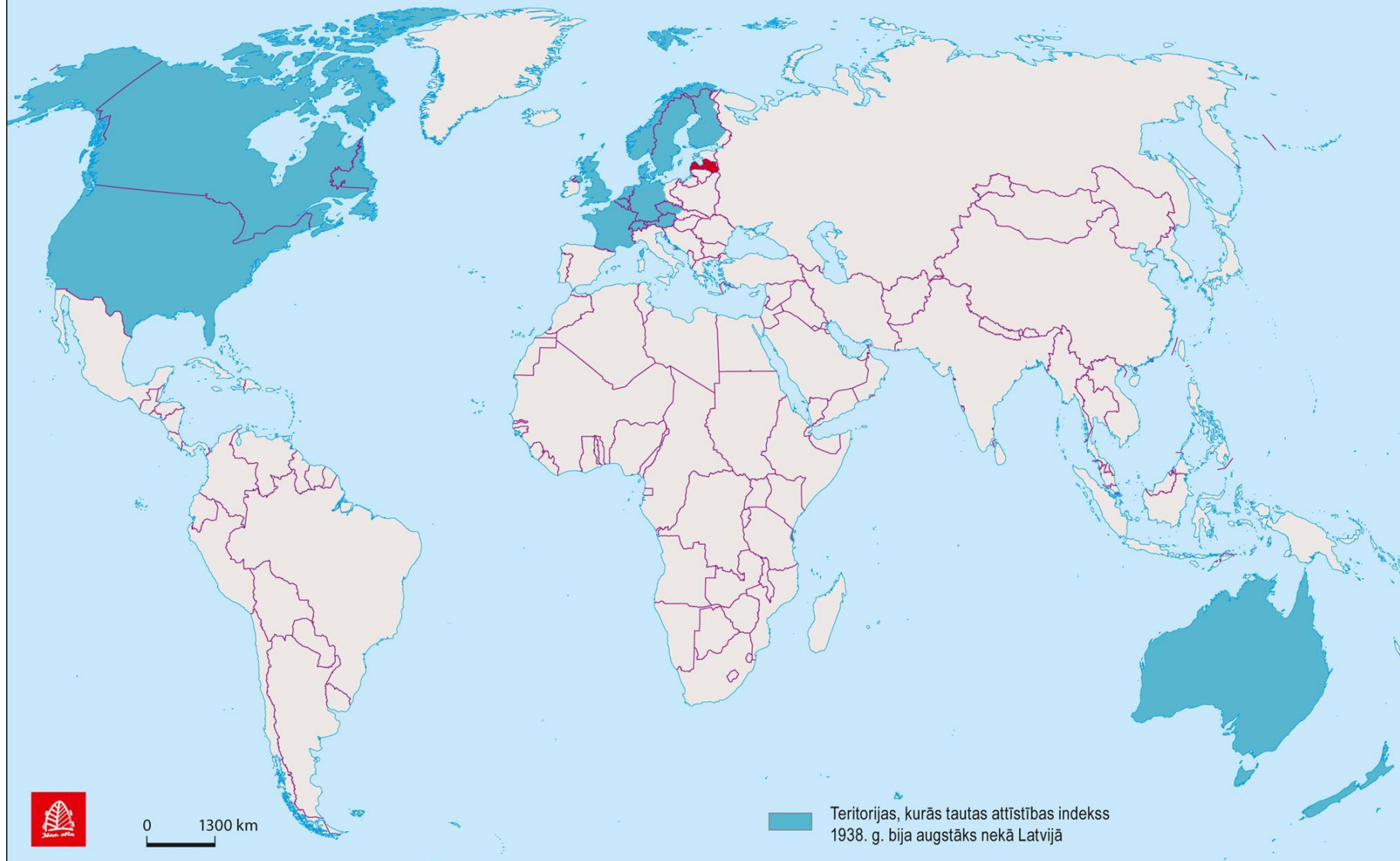

Galvenās migrācijas plūsmas Eiropā

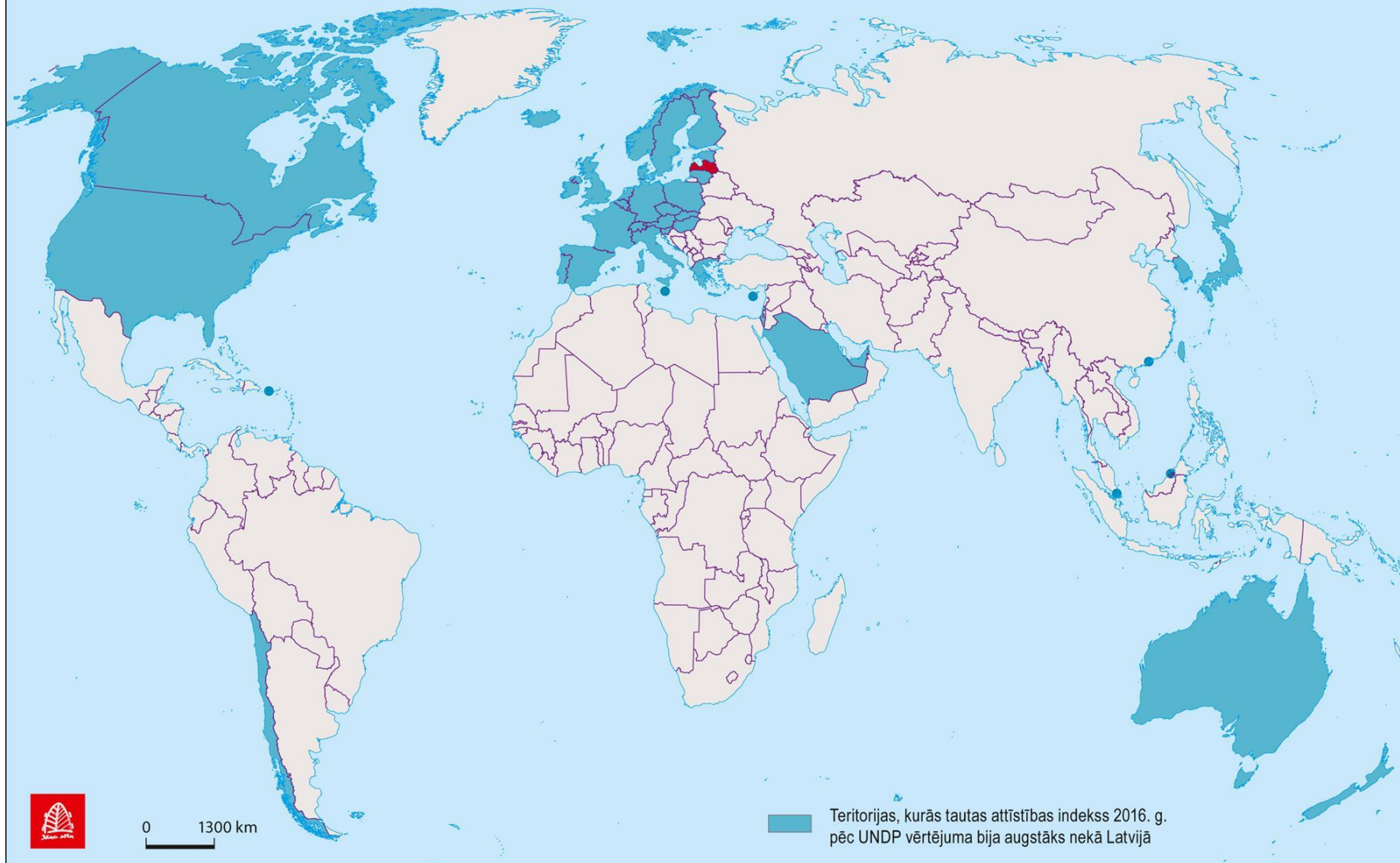
Tautas attīstības indekss 1938. g.

Latvija + 17 teritorijas = 16% pasaules iedzīvotāju

Tautas attīstības indekss 2016. g.

Latvija + 44 teritorijas = 14% pasaules iedzīvotāju

Paldies par uzmanību!

Jānis Turlajs, ekonomģeogrāfs
Jānis.Turlajs@kartes.lv
Tāl. +371 67317540

© SIA "Karšu izdevniecība Jāņa sēta", www.kartes.lv